

RODZICIELKA (57) *sb f*

o, e oraz a jasne.

sg *N* rodzicielka (3). ◇ *G* rodzicielki (15). ◇ [*D* rodzicielce.] ◇ *A* rodzicielkę (9). ◇ *I* rodzicielką (7). ◇ *V* rodzicielko (23).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI (trzy z niżej notowanych przykładów) – *XVII w.*

Ta, która rodzi, matka; genitrix PolAnt, Cn; procreatrix Modrz, Cn (57) : *A* wykłádając im zaraz tę rodziicielkę [*Jezus apostołom komentując swoją przypowieść o rodzącej kobiecie (Vulg Ioann 16/21)*]/ onych ku niey łtofuie *CzechEp* 23, 22.

rodzicielka czyja [pron poss] (4): *BibRadz Ier* 50/12; *BudBib Cant* 3/4, *Is* 51/2; *O* Pánie Boże/ ktoryś błogofławioną Annę obrał łobie zá mátkę rodziicielki twoiey *LatHar* 465; [*Zátrwożeniem oycowi łwem^v (iełt) łyn głupi/ y gorzkością rodziicielce łwoiey BudBib Prov* 17/25 (*Linde*); *TomZbrudzBrul Cant* 6/8].

W połączeniu szeregowym (1): *A* wízakoż dobra małżonká łłuznie może być miánowaná pánią domu/ y mátką czeládną/ rodziicielką dźiatek *WerKaz* 287.

W porównaniu (1): [*św. Paweł w liście do Rzymian*] wiárę wyłtawia/ iákoby rodziicielkę: á potym wzywánie z niey pochodzące iáko corkę *CzechRozm* 198.

Wyrażenie: »rodzicielka dźiatek« (1): *WerKaz* 287 *cf W połączeniu szeregowym.*

Szereg: »matka, (i) rodzicielka« = *mater, (et) genitrix PolAnt* (2): *Mátká wálzá bárzo iełt pófromoconá/ rodziicielká wálzá záwłtydźiła łię BibRadz Ier* 50/12; *BudBib Cant* 3/4.

Przen (2) :

rodzicielka czego (1): *Wyznaymyż to przeto/ że rodziicielką nayłepłzych praw iełt Szkoła. ModrzBaz* 129v; [*SenekaGórn* 106 (*Linde*)].

a) Ojczyzna (1) :

Szereg: »rodzicielka i matka« (1): á lud óswiecony Wiárą/ co czyni? żałofne požogi/ Pułtki/ miecz/ wniełli ná domowe Bogi. Wniełli/ niewdźięczni/ niełzczeńną łwą zbroieł/ Ná rodziicielkę/ y ná mátkę łwoieł: Pomázáli łię krwią włáfną *GrochKal* 24.

a. O Matce Boskiej [*w tym: czyja* (41) – *ai poss* (37), *pron poss* (4)] (47) : *OpecŻyw* 173v; *Day Pánie Boże/ áby przes Rodziicielkę Pánnę Máryą mogliłbyłmy wziąć wietzne wefele. KrowObr* 163; *Włzelkimi cnotámi y łáłką ozdobia. Bogu zá rodziicielkę/ á nám záтым/ zá krolową y pánią náznáczona. LatHar* 672, 448, 482, 510, 514.

Wyrażenie: »((na)świēt(s)z)a Boża rodzicielka« [*szyk 23:14*] (37): *Pozdrowiona bąđ łwiētá rodziielko bożá OpecŻyw* 183; *rodzyczelka boza uyelkey łzwyłtołzcy y czyłtołzcy poczála łya wzyuoczye łzwyłtey anny PatKaz II* 69, 20; *PatKaz III* 85, 115; [*to łobie ofiarujemy*] ku chwale náłwiētłzey Bożey Rodziicielki dźiewice Máryey *KrowObr* 170, 42, 160v, 161v, 162 [2 r.], 163, 168, 215v; *BiałKat* 223v; *Wyznawam też wćielenie Pánłkie/ potym łwiētą Máryą/ ktora Páná wedle ćiałá porođiła/ Bożá rodziicielką. WułJud* 52v; *Bąđł pozdrowioná ma mátko łwiētá Boża rodziielko. MWilłHist* G2v; *NAródzenie łwoieł/ o Boża rodziielko y Pánno/ wefele rozgłółło włzyłkiemu łwiātu. LatHar* 412, 40, 48, 87, 102, 104 (20).

Szereg: »matka, (i) rodzicielka« [szyk 3:2] (5): panna marya panną y matką y rodzyczelką zoftala a to nad naturą przyrodzenya czlouyeczego *PatKaz II* 66v; Abowiem tá według náuki písmá S. mátką y rodziicielką Bożą ieft. *LatHar* 476, 485, 486, 490.

b. *Matka pierwszego pokolenia, kobieta-przodek (1) :*

Szereg: »ociec i rodzicielka« (1): Weyzrzyćie na Awráhámá oycá swego/ y ná Sarę rodziicielkę wálżę [*ad Abraham patrem vestrum, et ad Sarah quae concepit vos*] *BudBib Is* 51/2.

Synonimy: mać, mama, matka.

Cf **BOGARODZICIELKA, RODZICA, RODZICZKA**

DDJ